

DIARI DE BUJA

DESEMBRE, 1981

BOLLETÍ INFORMATIU DE L'OBRA CULTURAL BALEAR PER ALS SOCIS

DELEGACIO DE BUGER: Carrer Major, 4, 1.er

Nadal, una crida a la germanor i la pau

Vivim immersos dins una conjuntura i unes circumstàncies en què és necessari demanar-nos quin sentit ha de tenir celebrar la festa de Nadal. Cal descobrir el seu significat primari. Nadal significa el començ d'un camí que tenia com a objectius fonamentals l'amor, la justícia, la llibertat, la germanor i la Pau.

Durant aquests dies s'estan celebrant reunions diplomàtiques i polítiques a alt nivell, per a tractar el tema de la cursa d'armaments i mirar d'arribar a un acord, de cara a aconseguir el tant desitjat i demanat desarmament. Però és lamentable que la gent tengui motiu per a mostrar-s'hi escèptica. Com a mostra, basta dir que des de l'any 1946, les superpotències han celebrat quelcom més de 6.000 reunions per a negociar el desarmament. El resultat és deplorable en excés. Segons les estadístiques, actualment es gasta en el món un milió de dòlars amb armament, cada minut. A la terra, en aquest mateix instant, "dormen" 60.000 armes nuclears, el què repartit entre la població mundial, dona com a "premi" a cada ciutadà, quatre tonelades d'explosius.

Nadal hauria de servir perquè tots prenguéssim consciència de que s'ha d'aturar la cursa d'armaments. Hem de ser conscients de la greu injustícia que es comet amb la quantiosa suma de despeses militars. Aquestes despeses són un 40% superiors a les d'educació i tres vegades a les dedicades a la salut. Es dona prioritat a la militarització en detriment d'un qualitatiu desenrotllament econòmic, social, i cultural. Enfront d'això, no podem permanèixer callats i resignats. Hem de reaccionar i protestar seriosament per aquesta manca de respecte als drets elementals de la persona humana. Cal reivindicar i perseguir una ciència i una tècnica que no es tornin destructives per a l'home. S'ha d'aconseguir que siguin instruments al servei de l'home i que li proporcionin felicitat.

La cursa d'armaments és expressió també d'un asquerós egoisme entre els homes i les nacions. És expressió de l'ànima de poder i domini, en perjudici de la voluntat de servei i cooperació. En aquest Nadal del 1981, no estaria de més fer menció a unes paraules pronunciades per una persona que lluità compromesament a favor dels drets humans, amb mètodes justs i no-violents: "...Arribarà un dia en què ningú es fixarà per res en el color de la pell, en què les poltrones dels ministeris les ocuparan persones interessades en el servei del bé comú..." (M. Luther King).

Nadal ha de servir perquè la Pau no estigui basada en la injustícia, en la desigualtat social, en la manca de llocs de feina. Nadal ha de ser motiu i motor perquè lluitem tots, conjuntament, per a fer realitat una Pau basada en la justícia social, en la solidaritat i amb unes relacions humanes de cada dia més autèntiques, senzilles, sinceres i frateres.

Que Nadal ens posi amb actitud responsable per aconseguir una distensió i cooperació internacionals, la reducció de les despeses militars i la fi de la cursa d'armaments. Que Nadal ens porti a una convivència millor i solidària, a un respecte i tolerància entre els homes, a una autèntica i vertadera Pau, sense armes.

Desembre 1981

Tardorenca escàpola per a Llorenç Moyà

Davant la tardor teva,
Llorenç, definitiva
de les vinyes en pàmpols
escàpols per les altres
Robines d'allà a dalt,
des de la meva tarda,
tot xop per la brusquina,
que escarrufa les calmes
posant pell de gallina
a l'ensopida mar,
des de les meves tristes
fredoleres dels polsos,
t'escric, fet d'enyorances,
Llorenç, aquesta mica
de record esburbat.

Per jo seguiràs sempre
essent l'al·lot perfecte,
el primer, l'aplicat,
el millor de l'escola,
que mira de biaix
la vida i la pissarra
i seu, discret i mut,
tan sols al cornaló
de la seva cadira,
però polissonet,
polissoníssim, destre,
posant el carinói
candorós d'angeli,
amb les mans aplegades,
pessiga el braç dels altres

companys de la nissaga,
de l'alta i noble casta
de la sang i les lletres,
dels llibres i les clastres.

Sap què eres tu, Llorenç,
atrevit, poca solta,
furtiu banyarriquer
—lloances siguin dades
al Déu que fa els miracles—
un ficador de dit,
—del mateix fregadís
ditet que palpejava
les sedes i les randes—
que burja les buranyes,
les nafres i crosteres
de les nostres mancances.

Atrevit, tu gosaves,
quan encara ninguns
dels nostres caragols
bovers treien la banya,
a escriure en català
la parla ben nostrada;
a posar-te llampant
de part de nostra llengua
tan vilment trepitjada.

Atrevit resorgies,
Moyà de la Portella,
coents els entremesos

que feien arrufar
les lletinenques celles
de les nobles devotes,
que reciten, encara,
en foraster les salves.

Xafarder clandestí,
segur et despullaves
dels barrocs i les glòries
per deixondir el Poble,
dormit panxa content
damunt les ignoràncies,
amb les entenedores
corretjades rebentes
de les teves glosades.

I la mort t'agafà
de la part de darrera,
com un amic què et diu
endevina qui som,
fent de les mans clucales,
i et deixà la darrera,
furtiva espipellada,
tot just a frec de llavis.

Però tu i jo i tants d'altres,
que mai hem escopit
damunt els morts injúries,
sabem per l'evangeli
que els al·lots polissons
donen més goig al Pare.

JAUME SANTANDREU

EL CENTENARI DEL NAIXEMENT DE LLORENÇ RIBER

Quadre del fill il·lustre de Campanet.

L'any 1881 va néixer en el poble de Campanet l'escriptor Llorenç Riber i Campins (mort el 1958). En el Seminari de Palma, fou deixeble de Miquel Costa i Llobera i d'Antoni Maria Alcover. Essent encara molt jove, guanyà premis en els certamens literaris i publicà poesies a revistes mallorquines i catalanes. El 1910 fou proclamat Mestre en Gay Saber en els Jocs Florals de Barcelona. L'obra literària de Llorenç Riber consta de tres reculls poètics —*A sol ixent* (1902), *Les Corones* (1917) i *A sol alt* (1931)— i d'una sèrie de llibres en prosa de notable to poètic: *Lliris del camp* (1909), *Els camins del Paradís Perdut* (1920) i, sobretot, *La minyonia d'un infant orat* (1935), una evocació nostàlgica i idealitzada de la infantesa perduda.

La seva poesia té una considerable grandiloquència retòrica i està plena de referències al món literari dels autors clàssics llatins. El paisatge i els motius hagiogràfics són, sens dubte, els temes que tracta més assíduament.

A més de la literatura de creació en prosa i en vers, Riber publicà *Els sants de Catalunya* (1919-22) i realitzà una gran quantitat de traduccions de clàssics llatins. Virgili, Horaci, Sal·lusti, Ciceró i Tàcit foren transplantats al català per Riber. Aquest fou un home de lletres que durant bona part de la seva vida exercí de professional de la cultura. Les traduccions dels clàssics i les col·laboracions periodístiques —més de tres mil articles— foren el seu *modus vivendi* al llarg dels seus anys de residència a Barcelona i Madrid. Sobretot fou després de la seva elecció com a membre de la Reial Acadèmia Espanyola de la Llengua quan començà a tenir lligams estrets amb la capital de l'estat. Amb la guerra civil i les mesures repressives adoptades pel nou règim dictatorial envers la nostra llengua, Llorenç Riber castellanitzà gairebé totalment la seva producció.

En ocasió del centenari del seu naixement, en el seu poble nadiu de Campanet li foren dedicats diversos actes d'homenatge —l'Obra Cultural Balear de Búger també li dedicà un concert d'orgue— i han aparegut diverses publicacions d'obres de Riber —una edició de vint mil exemplars de *La minyonia* feta per la Conselleria de Cultura i el volum de *Poesies completes* de Can Moll— i d'altres que analitzen la seva personalitat i obra: em refereixo a les revistes "Lluc" i "Estudis Balearics".

Per acabar, voldríem convidar als homes i dones de Búger, sobretot als més joves, que llegeixin l'obra literària de Riber. Es tracta d'un escriptor important de la nostra cultura i que, a més a més, tingué contactes freqüents amb el nostre poble: la gent d'una certa edat encara el recorda caminant cap a Búger fent una passejada i conversant amb el rector Cullera. Ben segur que durant la pujada xuclava amb admiració el perfil moliner del nostre poble!

D. P.

EN EL CENTENARI
DEL NAIXEMENT
DE MOSSÈN LLORENÇ RIBER

Dol i alegria del sol campaneter

SOL EN DOL

Abandonà
el seu forat
la clàssica abella
i, convertida en estrella,
lliure volà
cap
a l'eternitat.

¡Qué trist
vestit
de dol
el sol
campaneter!

En el record,
un nom
coronat de llorer:
Mossèn Llorenç Riberr.

*

SOL EN ALEGRIA

Com un joiós galant
que rondàs la poesia
d'un cau de minyonia,
—bresol d'infant orat—
el sol dematiner,
vestint capa vermella,
passejava pel carrer
brufat de maravella...

¡Oh, sol campanater,
—sol de Mossèn Riber—,
brunzit de vols d'abella!

JOSEP REINES REUS

NOTES PER A LA PETITA HISTORIA

El Torrent del Lleó

Començaré per dir que no he localitzat el Torrent del Lleó i esper que com a conseqüència dels escrits que citaré, qualcú podrà donar llum respecte a l'esmentat Torrent i restablir el vertader nom si és que ha caigut dins l'oblit de la generació actual.

Anem idò a esbrinar l'assump-te. El 24 de Novembre de l'any 1884 el Batle de Campanet¹ es dirigeix al Batle Constitucional de Sa Pobla², transcrivint-li un ofici que havia rebut de la Batlia de Búger³ per qual se li comunicava que fes el possible per fer arribar a Don Juan Bennàssar i Amer de Campanet, l'acord que l'Ajuntament de Búger havia pres i que era poc més poc manco, el següent:

Enterats de la pretensió i sol·licitud d'autorització per part de Don Joan Bennàssar de construir una síquia subterrània al camí

veïnal d'aquest poble a Sineu i Sa Pobla a fi de facilitar el pas de les aigües que circulen per la síquia que duu les procedents del "Torrent del Lleó" i havent examinat la dita instància i considerant aquesta corporació que perjudicaria el lliure trànsit del veïnatge pel dit camí i això seria reconèixer drets particulars a favor del sol·licitant, la Corporació creu que si accedís a tal pretensió faltaria a la llei i perjudicaria els interessos, l'administració dels quals les estava encomanada. Per tant acordaren denegar la pretensió de Don Joan Bennàssar⁴.

Fins aquí tot el que fa referència a l'acord municipal, però convé aclarir per millor coneixement del tema certs punts. El fet de que el Batle de Campanet ho comunicàs al de Sa Pobla, era degut a què Don Joan Bennàssar per aquelles dates tenia la residèn-

cia a la possessió de Talapi que com és sabut està dins el terme d'aquesta darrera Vila, recomanant-li, a la vegada, el fes sabedor de l'acord pres per l'Ajuntament de Búger.

Tot això succeïa pel Novembre de 1884. Mes arribant al 31 de Gener de l'any 1886, ens trobam amb un altre document pel que es veu que Don Joan Bennàssar i Amer no havia donat el joc per escampat i potser mogué per la seva part tots els fils per aconseguir el que feia temps desitjava. Efectivament el Batle de Búger dirigint-se al de Sa Pobla li diu mitjançant un ofici que a vista de la providència dictada pel Govern de la Província disposant s'aixequi immediatament la suspensió de l'ordre decretada per la Batlia com a conseqüència de l'acord de la Corporació Municipal per les obres que estava executant Don Joan Bennàssar per a construir una síquia subterrània per davall del Camí veïnal de Búger a Llubí a fi de conduir les aigües de la seva propietat procedents del "Torrent del Lleó" i de Búger i que ho posi en coneixement de l'interessat pels efectes corresponents⁵.

Hi ha una nota al marge del document original on consta que fou complimentat l'expressat manament.

BARTOMEU SIQUIER SERRA
Metge
Sa Pobla

RECORDS D'ANTANY

Grup de bugerrones xapant "aubercots".
(Any 1928).

¹ El Batle de Campanet era Don Mateu Bennassar.

² El Batle de Sa Pobla era Don Joan Serra i Caimari.

³ El Batle de Búger era Don Joan Ramis.

⁴ Carpeta de Correspondencia. —Oficis de l'any 1884.

⁵ Carpeta de Correspondencia. —Oficis de l'any 1886. Arxiu Municipal de Sa Pobla.

Transcripció dels censals que es paguen a l'Obreria de Sant Pere, cap a mitjan segle XVIII

"Al acte enpoder de Hyeroni Rossello de Inca als 10 febrer 1664 consta que los yurats de Campanet y los obrers del lloch de Buger mediant concordia entre dits obrers y yurats feta enpoder de dit Rossello establiren una qda. de terra y garrega a Tomas Pons, Thomasset. Major de pertinencies del revellar y Comunas alou del Sr. Fh. Desbrull y dels hereus de Pere Bannasser de Santiani de Campanet a merse de lluisme. Confronta ab terras de Andreu Escales, amb lo Carreró qui va a Son Genet, ab terras del revellar i ab terras de Miquel Martorell Mario. Cita titol nou enpoder de Hyeroni Rossello als 8 Abril 1591.

La establiren ab obligació defer 20 Sous a la Universidad de Campanet, y a los dits obrers de St. Pere a 31 de desembre a 8 per Cent".

(fulla sola que es troba al llibre "Resoluciones de los Consellers 1.732 fins a 1.836" N.º 31. Arxiu Parroquial Búger)

Die VI Mensis Novembris Anno a Natte. Domini MDCCXVI.

Als. Iltns. Dominus Vic. Gen. de Of. Iltns. et Rdms. Dni. Mayoricens Epi. et Cumconcilio sui Ordinariis Assessoris Ohits de una lo Rdo. Michel Monserrat Pre y Vicari de la Iglesia del lloch de Buger y de altra Barthomeu Ferrer Proc. de Pere Bennasser fill de Jaume de la Vila de Campanet, dientre per part del dit Vicari que lo dit Pere Bennasser deuser condemnat en haver de pagar talles de la Iga. del dit lloch per la pessa de terra que posseyes lo dit Bennasser situada en el circuito del dit lloch de Búger, la qual pessa de terra antes era de Sebastià Vallcanera qui pagava ditas talles al temps que la posseyia. Dintre per part del dit Ferrer que no deu haver de pagar son principal las ditas talles perquant comprà dita pessa de terra per la Cort, Y no se ly posà tal obligació en temps la và comprar.

Multis ex. P.º que per quant les ditas talles sefán en dit lloch per conservació de la Iglesia, però lo dit Pere Bennasser pach las talles espectans á dita pessade serra així dis corregudas, com discorredoras. Cre. ett.ª.

Las personas qui possehiexen terras comunas el revellar novament steblertats, lo q. cadeu possehiex de terra, y q. deu patar de cénns cada any per letal terra; un cens per tots los stablidors comenserà a haverlo de pagar als 24 Juny Festa de St. Juan Baptista pr. resolució de 1737 com consta ab Acte de Concordia entre los Regidors de Campanet y Obrer de Buger en poder de Geroni Rosselló. Not. als 10 Febrer Any 1664.

Michel Torrents bover un Cortó, y mig trast de terra fa de cens set sous y sis diners.

Matheu Pons moliner una qda. y mig cortó de terra fa de cens una lliure dotze sous.

Dit Pons per una qda. poch mes fa de cénns una lliura dotze sous.

Dit Pons per cinh cortons de terra fa de cénns una lliura deu sous.

Ses Cases de Son Genet. A finals del segle XVI ja trobam referències del camí de Son Genet.

Llorens Capó desfrare una qda. de terra fa de cens tres lliuras deu sous.

Andreu Capó Xidoya de Antoni tres cortons de terra fa de cens una lliura deu sous.

Sebastià Morro busqueret per terra el revelleret fa de cens una lliura sis sous.

Pere Payeres paulo tres cortons de terra fa de cens dues lliures sinch sous.

Thomas Payeras ringo mitje qda. de terra fa de cens catorze sous.

Matheu Pons Thomasset una qda. de terra poch mes o menos fa de cens una lliure quatre sous.

Dit Pons Tomasset una qda. y un Corto fa de cens una lliura un sou.

Pere Joseph Surada un corto y un trast de terra fa de cens una lliura.

Antoni Buades Fraxura als Couadeseba mitje qda. de terra fa de cens una lliura vuyt sous.

Juan Buades Fraxura mitje qda. de terra fa de cens una lliura dos sous.

Dit Buades Fraxura una qda. de terra fa de cens una lliura deu sous.

Jaume Capó paucarro tres Cortons y mig de terra fa de cens duas lliuras deu sous.

Pere Tortella Virrey una qda. de terra de cens dues lliuras tres sous.

Dit Tortella Virrey una qda. de terra fa de cens tres lliures setze sous.

Thomas Pons Thomasset una qda. de terra fa de cens una lliura quatre xous.

Pere Gamundí roca menor una qda. de terra fa de cens dotze sous.

Jaume Payeres Moson tres Cortons de terra fa de cens deu sous.

Dit Payeras Moson sinch cortons de terra fa de cens deu sous.

Jaume Martorell Marió una qda. de terra fa de cens una lliura deu sous.

Dit Martorell Marió mitja qda de terra fa de cens tres lliuras.

Pere Torrens bover una qda. de terre fa de cens una lliura deu sous.

Jaume Capó Merray una qda. de terre de cens quatre lliuras un sou.

Sebastià Capó bernade menor fill de Pere una qda. de terra fa de cens quatre lliuras catorze sous.

Dit Siquier Codony una qda. de terra fa de cens tres lliuras setze sous.

Jaume Crespí del pou menor tres Cortons de terra fa de cens una lliura sis sous.

Sebastià Capó gaieta una quarterade de terra fa de cens tres lliures sinch sous.

Gabriel Payeres de ne Campañe una quarterade de terra fa de cens quatre lliures tres sous.

Jaume Capó de Son Pere Genet mitja qda. de terra fa de cens dues lliures deu sous.

Dit Capó de son Pere genet mitje qda. de terra fa de cens una lliura vuyt sous.

Dit Capó de son Pere genet una qda. de terra fa de cens una lliure setze sous.

Dit Capó de son Pere genet sinch cortons de terra fa de cens dues lliuras un sou.

Pere Martorell Marió mitja qda. de terra fa de cens dues lliures deu sous.

Michel Capó des frare menor mitje qda. de terra fa de cens dues lliures deset sous.

Michel Capó ferrer una qda. de terra fa de cens dues lliures deu sous.

Juan Capó Thomasset tres cortons de terra fa de cens quatre lliuras.

Michel Capó frare major una qda. de terra fa de cens dues lliuras deset sous.

Juan Crespí butzeta una qda. de terra fa de cens tres lliuras vuyt sous.

Andreu Capó de Rafel una qda. de terra fa de cénns una lliura devuyt sous.

Elisabet Maria Terrassa Vda. de Miquel Capo de son genet una qda, un corto y mitj de terra fa de cens dues lliures onze sous.

Pere Gamundí roca major una qda. de terra fa de cénns quatre lliuras dos sous.

(Acaba a la pàgina següent)

Tenda de queviures, Ca'n Feliu

Un any 1876, un lloc "Son Llobera" possessió del terme d'Escorca, un home l'amo'n Joan Siquier Mulet, (a) Feliu, que aleshores treballava de jornal·ler a l'esmentada possessió, un dissabte del mes de novembre, abans d'agafar bolic per a tornar a Búger, com solia fer cada quinze dies, és cridat pel seu majoral, el qual li pagava la quinzena i li comunicà que a partir de la pròxima setmana se li rebaixaria el jornal que era de 2 pessetes i un plat de sopes al mig dia (doncs, el berenar i el sopar, anaven a compte del jornal·ler, i el dormir al paller) a 1'50 pessetes, al·legant que les coses no anaven massa bé i que no es podia pagar més. L'amo'n Joan Feliu, de cop i resposta li diu que a partir d'aquell moment deixaria d'anar a jornal i que per tant no l'esperàs més.

Quan arriba a ca-seva, la seva dona, Madò Margalida Pasqual Capó l'esperava, tota xalesta com de costum, amb la ropa neta preparada i una bona graixonera de sopes damunt la taula. Mentre estan sopant li explica lo succeït i que ha pensat establir-se per la seva compte obrint una tenda de queviures, a lo qual al principi s'hi oposà la seva dona. Lo sen passat demà dilluns, recolleix quatre doblers i acompanyat d'una germana se'n va cap a Inca i compra una arrova d'arròs i un grapat de manats de cintes i randes, torna a Búger i amb lo que acaba d'adquirir obri a la Plaça de la constitució una botiga que poc a poc anà augmentant les seves existències i que, en el dia d'avui, encara segueix oberta al públic, atesa per la seva filla Magdalena i la seva neta Antònia.

Avui per avui la botiga de Ca'n Feliu, és l'establiment més antic

del poble i que per espai de 105 anys, no ha canviat de propietaris, o millor dit de família.

L'amo'n Joan Feliu arribà a ser un bon comerciant, a part de la tenda, arribà a tenir un magatzem, "Ca'n Menut", a on comprava albercocs, garroves, ametles i "bedocs", que és la flor dels magraners, producte aquest darrer que venia a les tintoreries d'Inca i Ciutat i que servia per a fer la tinta per a la roba.

Li ajuden en el seu quefer, la seva esposa, els dos fills i les dues filles; a un d'ells li munta una fusteria, aquest és En Joan, i a n'En Pere Joan, li dóna estudis, els quals li serviran anys més tard per a exercir el càrrec de secretari-provisional de l'Ajuntament, al començament de la nostra guerra civil, i més tard ocupar la secretaria del Sindicat Vertical. Quan morí el seu pare, L'amo'n Joan, a l'edat de 64 anys heretà la tenda en Pere Joan, i quan morí ell, l'agafà la seva germana Magdalena.

En Pere Joan, fou un home molt popular, endemés de comerciant era músic. Quan hi havia qualche comèdia o funció de teatre (que en aquells anys n'hi havia molt sovint) sempre hi havia un lloc per a ell, com a actor.

A totes les festes que es celebraven a Búger, sempre figurava entre els organitzadors i fou un pilar important en l'organització del Carnaval. Cada any el darrer diumenge i el dimarts de carnaval se passejava per les principals places i carrers, amb un bacallà penjat a l'espata i amb un parai·gües estès, penjant una arengada a cada conxa, i el primer dia de quaresma, tenia per costum menjar-se'l, juntament amb tots els companys que havien col·laborat en l'organització dels balls dels darrers dies.

Aquí queda una petita ressenya històrica de la saga dels Felius i de l'establiment més antic de Búger, i per molts d'Anys.

MIQUEL PERICAS

BON NADAL,
MOLTS ANYS I
BONES FESTES

CAIXA D'ESTALVIS
DE BALEARS
"SA NOSTRA"

(Ve de la pàgina anterior)

Pere Payeres negra als. monget fill de Miquel una qda. de terra fa de cèns tres lliuras sinch sous.

Damia Capó Tiracaps una qda. y mitja de terra fa de cèns tres lliuras sinch sous.

Pere Capó Moliner fill de Pere una qda. y mitje y mig corto de terra fa de cèns tres lliures un sou.

Pere Capó moliner fill de Michel mitje qda. de terra fa de cèns una lliura.

En total 107 lliuras 8 sous 6 diners.

(Pres dels fulls adjunts que es troben al final del "Llibre de Clavaris de Sant Pere" o "Resolucions de los Consellers de 1732 fins a 1836" N.º 31. Arxiu Parroquial Búger).

JOAN PONS I PAYERAS

Notícies del nostre poble

Festa d'Es Jai

Estant en preparació el programa de les festes populars d'Es Jai, organitzades cada any, des de la seva recuperació, per l'Obra Cultural, aquesta entitat creu que les esmentades festes no són monopoli seu, sinó que pertanyen a tot el poble, motiu pel qual convoca a totes les entitats, municipals, parroquial, cultural i esportives, així com a tot el poble en general, a una reunió que tindrà lloc a les 11 del matí del proper diumenge dia 10 de gener 1982.

L'orde del dia d'aquesta reunió serà, tractar i exposar el punt de vista de cada un dels assistents, a fi de poder posar en funcionament el programa de l'esmentada festa.

Esperam la col·laboració de tots.

El Centenari de Llorenç Riber a Búger

El passat diumenge, dia 29 de novembre, tingue lloc a la nostra Església de Sant Pere, i organitzat per l'Obra Cultural a Búger, un extraordinari concert d'orgue, com a homenatge a Mn. Llorenç Riber i Campins, en el centenari del seu naixement.

L'organista, el P. Vicenç Juan Rubí, titular del Monestir de Lluc, interpretà peces de M. Capllonch, Bach, Clérambault, entre molts d'altres. A l'acabament fou fortament aplaudit per la distingida concurrència que hi assistí.

Municipalies

La passada Diada de Tots Sants, i com tenim per costum, anàrem al Cementiri per a visitar els nostres difunts. Fent honor a la veritat, hem de dir que quedàrem gratament sorpresos de veure lo ben cuidat i arreglat que està dit recinte, lo qual nos permet donar la més sincera felicitació al nostre Ajuntament.

Sembla arribà a l'acabament la nova instal·lació elèctrica dels nostres carrers i la posterior col·locació de les faroles, tipus "gas", les quals estan en consonància amb l'estructura del nostre poble.

Es un motiu més per a felicitar el Consistori actual, així com l'ex-batlle, Rafel Reus Rios, el qual fou el promotor d'aquesta millora.

Noves obres: Segons informació digna de fiar sabem que a dins poc temps s'iniciaran les obres de l'eixemplitud del Cementiri, la construcció del pont del torrent de Ca'n Bombarda, la millora del camí de Son Bialfí, ... Per

tot lo qual es compte ja amb uns cinc milions de pessetes.

Respecte al carrer des Llevant seguim amb la idea que de no fer-se una bona reparació el dia que plogui (per desgràcia encara no ha plogut) pereixerà "Ses Eufanes de Gabellí".

I la síquia del carrer dels molins, la veurem acabada per Sant Pere? Ho demanam per a saber per on hauran de passar els corredors.

Moviment demogràfic:

Durant el present any 1981 han mort les següents persones:

1. Catalina Caldés Crespí
2. Sebastià Siquier Martí
3. Magdalena Gamundí Mulet
4. Antònia Vanrell Torrens
5. Apol·lònia Rotger Serra
6. Antoni Buades Pons
7. Miquel Quetglas Payeras
8. Josep Siquier Saletas
9. Joana Thomàs Capó
10. Gabriel Sansó Llaneras
11. Joan Capó Socias.

Total defuncions: 11

Naixements:

1. Magdalena Ordinas Capó
2. Josep Domingo Parra Nieto
3. Pere Joan Capó Mateu
4. Sonia Hernández Parra
5. Maria Cat. Aguilar Campaner
6. Maria Gelabert Vallespir

Total Naixements: 6

PEL FINESTRAL DE BÚGER

...Són les sis i quart...
la fresca de la nit llunar
fa que l'escauor de les brasses
doni pas a la teva presència
dels deù Reals taronja;
Els deù duros argentins
es colguen davant sa vinguda.

La finestra sense vidre
dóna a la transparenta calma
[del paisatge,
Harmonia Musical:
picarols de bè, lladra dels cans,
[veus pastorils.

Ametlers, tarongers, xipresos,
taquen de Verd la Plana
que clou a la perduda llunyania
de les ondulants muntanyes.

JOAN SOLRAC

A "Son Bialfí", 19 d'Agost de 1981.

NECROLOGIQUES

El proppassat dia 14 de novembre i a l'edat de 59 anys d'edat, deixà d'existir, el nostre paisà Miquel Quetglas Payeras, víctima d'una mort repentina.

Feia uns parell de mesos que havia exposat la vida intentant salvar un matrimoni suís que passajant-se amb la seva avioneta particular, caigué dins el nostre terme municipal.

A la seva esposa, fills i demés familiars el nostre més sentit condol.

L'Amo'n Gabriel Sansó Llaneras, de 66 anys d'edat, entregà la seva ànima al Senyor, el passat dia 9 d'octubre.

Víctima d'una ràpida malaltia, nos deixà un home, treballador, afable i d'una gran simpatia.

A la seva esposa, nebots i demés família, volem fer arribar el nostre condol.

Na Joanaina Thomàs Capó, de Ca's Mestre, ha mort als 74 anys el passat dia 20 de novembre. Que descansi en pau i que no les manqui el nostre condol al seu fill, germans i amistats.

En Joan Capó Socias, Xamer, també moria als 70 anys, el passat dia 13 de desembre. Als seus germans i parents volem fer arribar també el nostre més sentit condol.

Resum sobre normes a tenir en compte en comprar productes alimentaris

PRODUCTES LACTIS

Llet a la menuda

La seva venda no és permesa.

Llet pasteuritzada

En el tap ha de figurar la data màxima de venda. S'ha de vendre abans de les 36 hores del seu tractament. Conservació: de 4 a 5 graus centígrads durant un màxim de dos dies.

Llet esterilitzada i uperitzada

A l'envàs haurà de figurar la data d'envasament i la data de caducitat. Com a mínim ha de figurar el mes i l'any.

Conservació: temperatura 10° a 15° C.

Duració: 6 mesos. En cas d'haver-lo obert, s'ha de guardar en un frigorífic i s'ha de consumir en dos dies.

Llet concentrada

A l'envàs haurà de figurar la data de caducitat, com a mínim el mes i l'any.

Conservació: 10 a 15° C.

Duració: un any. Una vegada reconstruïda, s'ha de consumir en 48 hores.

Llet condensada

Ha d'indicar la data de fabricació, com a mínim el mes i l'any.

Conservació: 10° a 15° C.

Duració: un any. Una vegada oberta, s'ha de consumir en poc temps.

Llet en pols

Ha d'indicar la data de fabricació, com a mínim el mes i l'any.

Conservació: temperatura ambiental.

Duració: un any. Si s'obre s'ha d'evitar la humitat i, una vegada obert, s'ha de consumir com més aviat millor.

Iogurt

Ha d'indicar la data de caducitat (dia i mes).

Conservació: 4° a 8° C.

Duració: de 5 a 10 dies com a màxim.

L'envasament es pot realitzar, segons la nostra legislació, vint dies abans de la data de caducitat.

Formatge fresc i brossat

Es consumeix abans dels dos mesos des de la seva fabricació. Ha de dur en l'etiqueta "Fabricat amb pasteuritzada" i la data de fabricació.

Conservació: 4 a 8° C.

Duració: dos dies.

Altres formatges

Han de dur etiqueta de garantia, que digui si són de cabra, d'ovella o mescla. Si és de vaca bastarà que posi "Formatge". També hi haurà de figurar el tant per cent de greix.

Mantega

Heu de mirar que l'envàs sigui totalment correcte, sense trencaments ni senyals d'haver estat aixecat. Si és salada haurà de posar "Mantega salada".

El nombre del lot es referirà al dia de l'envasament definitiu, imprès o perforat. S'identificarà amb quatre xifres: les tres primeres comprenen el dia del mes i la quarta xifra coincidirà amb la darrera xifra de l'any. No és obligatori en envasos de pes net igual o inferior a 20 grams, però sí que haurà de figurar a l'embalatge que els contengui.

Conservació: 4 a 6° C. Duració: de 2 a 3 setmanes.

Conservació: 0 a 2° C. Duració: de 4 a 5 setmanes.

Nata

S'haurà d'indicar la classe de nata (homogeneïtzada, batuda o muntada), el tant per cent de greix i si du sucre o glucosa. També haurà de dur la data de producció.

Conservació: En recipient tancat, de 4 a 8° C.

Duració: 7 ó més dies, una vegada obert. S'ha de consumir com més aviat millor.

Si és nata estabilitzada continguda dins un recipient tancat i congelada, pot durar uns quants mesos.

Altres indicacions d'interès

En general a les etiquetes ha de figurar:

—Nom i domicili de l'empresa.

—Número de registre de la Direcció General de Sanitat.

—Pes net en grams.

—Contingut de greix.

—Denominació del producte.

—Si s'hi ha afegit algun producte, s'ha d'indicar. Exemple: sal, sucre i fruita, en el cas del iogurt.

—Si convé, podrà posar "Conservau-ho en lloc fresc".

No compreu llet a la menuda ni formatge fresc que no estigui fet amb llet pasteuritzada. Així evitem febres de Malta, tuberculosi, etc.

PRODUCTES EMPOTATS

Rebutjau les llaunes que traspuïn, les que estiguin abonyegades, oxidades, perforades o tornades a soldar.

L'etiqueta o l'envàs haurà de posar:

—Marca o fabricant.

—Domicili.

—Denominació del producte.

—Classe de conserva (salsa, tomàtiga, oli).

—Nombre del Registre de Sanitat.

—Pes brut en grams.

—Pes net en grams.

—Pes del producte escorregut, si es conserva en líquids.

—Composició.
—Data de fabricació encunyada a la llauna i any expressat amb una lletra segons l'any de fabricació:

1976 - R	1979 - U
1977 - S	1980 - VM
1978 - T	1981 - D

Conservació: No les exposeu al sol ni a l'escalfor.

Duració: Es pot considerar com de dos anys per a les conserves càrniques.

Quant a les conserves de peix en oli, es pot considerar que milloren amb el temps, per tant es poden consumir passats tres anys de la seva fabricació.

Hem de tenir la precaució de donar voltes a la llauna de tant en tant a fi que el líquid no deixi de protegir el producte interior.

Els productes conservats en altres salses o al natural, convé consumirlos dins els 12 ó 24 mesos de la seva fabricació.

A partir de l'any 1982, segons sembla, l'etiqueta haurà de dur la data de l'envasament i, potser també, la data de caducitat.

EMBOTITS

Han d'anar amb un marxamo o etiqueta que posi:

—Nom del fabricant.
—Domicili.
—Nombre de registre de Sanitat.

Qualitat del producte.
—Relació de components.
—Si és fumats, s'haurà d'indicar.
Les etiquetes són de diferents colors d'acord amb la qualitat.
—Color vermell: extra.
—Color verd: qualitat I.
—Color groc: qualitat II.
—Color blanc: qualitat III.

No és obligatori posar a l'etiqueta el pes ni la data de fabricació, però sí que l'etiqueta, l'envàs o l'embalatge haurà d'expressar amb les tres primeres lletres el mes i amb la darrera xifra l'any.

Xoriços i salsitxes frescos

Són els que es consideren de "consum local" o fresc. Han de dur un marxamo metàl·lic o de cartó amb el nom del fabricant i el número de la Direcció Provincial de Sanitat designi a l'industrial com a posseïdor de l'autorització corresponent.

Xuia

Durà una etiqueta on figurarà:
—Nom de la indústria i domicili.
—Nom del producte.
—Si és fumats, ho haurà de posar.

PRODUCTES CÀRNICS CUITS

Són:
Cuixot cuit
Espatla cuita
Carn freda d'espata
Pastis de carn de porc.

El nom de "Jamón York" no és correcte, ja que la nostra legislació no l'admet.

A l'etiqueta haurà de figurar:
—Nom del producte.

—Si s'ha elaborat amb la pell (cas del cuixot i l'espata) s'ha d'indicar.

—Additius afegits.
—Si és fumats, haurà de figurar aquesta circumstància.

—Els ingredients s'han d'indicar de major a menor.

—Pes net.

Nom o raó social de l'empresa.

—Número de registre de la Direcció General de Sanitat.

—Normes d'emmagatzemament i conservació.

—Es posarà, "SEMICONSERVA". Conservau-ho entre 0-5º C.

—Data de fabricació i nombre del lot.

Costelles de porc

—Poden esser fumades.
—Han de dur etiqueta on consti nom de la indústria.
—Número del registre de Sanitat.
—Composició (si son fumades, s'ha de fer constar).
—Additius

Cuixots i espates

Duran una placa sanitària on consti:

—Número del registre de Sanitat.
—Nom i domicili de l'empresa.
—Inspecció de Sanitat veterinària.

GUILLEM POLOU
Veterinari titular

Temps de matances

Ahir:

Cap a l'any 1928-29, un taver-
ner, l'amo'n Tòfol Bennàssar, de
Ca'n Guixa, lo mateix que feia
poc temps havia fet la taverna de
Ca'n Rafel, adquireix un aparell
de ràdio, si bé ja molt més per-
feccionat; s'instal·la l'antena que
anava desde el terrat de la finca
que ocupava dita taverna en el
carrer Mayor —avui "Ca sa batli-
va"— fins a Ca's Mascaró.

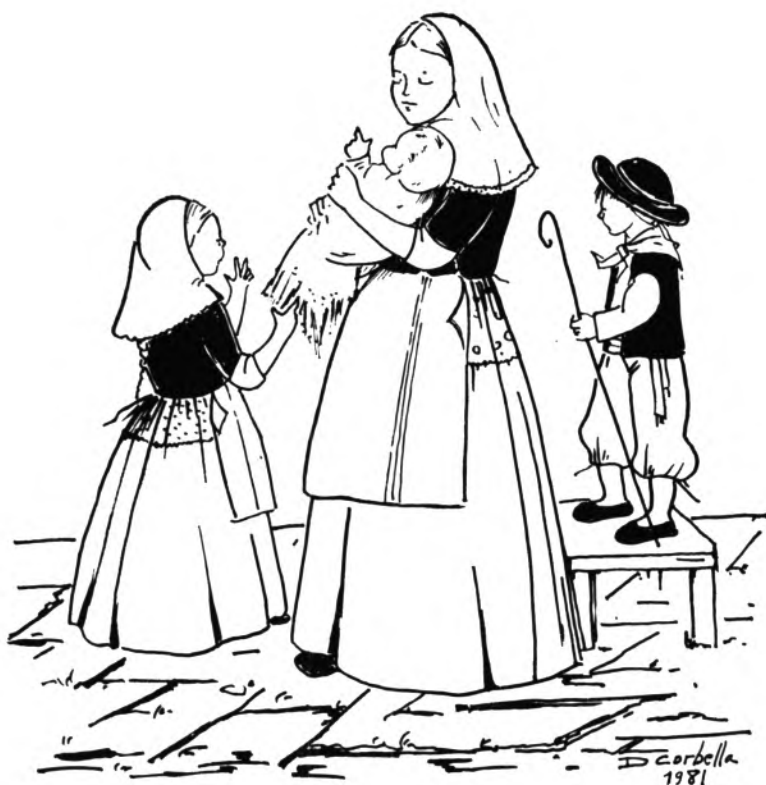
Eren molts els inqueros i cam-
paneters que venien a veure i a
escoltar el nou aparell, fins i tot
es posaven macions de qué es
pogués escoltar des de Es Pujol.

Hi ha una anècdota molt cu-
riosa, respecte a n'aquest aparell
de ràdio. Un dia l'Amo'n Tòfol
convida al Rector Cullera per a
que vagi a sentir les notícies i la
música que transmet dit aparell,
però li ha d'insistir un parell de
vegades per a convèncer-lo, a la fi
es decideix el rector i se'n va a la
taverna de Ca'n Guixa, li col·lo-
quen els auriculars i al cap d'una
estona, s'aixeca depressa i li dóna
les gràcies per haver-lo convidat,
però els adverteix que no tornarà
a veure l'esmentat aparell, ja què
no li queda més remei que pensar
que aquest invent no és més que
obra del dimoni i no de Déu. Mai
més el Rector Cullera posà peu
dins la taverna de Ca'n Guixa per
a escoltar la ràdio.

Avui:

En canvi avui ningú s'espanta
de res; després de més de cin-
quanta anys, a Búger —com per
tot arreu— són molt poques les
famílies que no comptin amb el
seu televisor, molts d'ells ja en
color, i no parlem de transistors i
aparell d'"alta fidelidad".

Això és el progrés; ja és ben
veritat allò de què les ciències
adelanten que és una barbaritat.

Bones Festes de Nadal i un venturós 1982

*Desitjam a tots els amics, col·laboradors
i lectors del "Diari de Buja"
i de l'Obra Cultural Balear,
felicitació que feim extensiva
a tot el poble de Búger.*

CONSELL DE REDACCIÓ
I OBRA CULTURAL BALEAR

CANÇÓ. Dibuix de Dolores Corbella.

Demà:

Estàvem esperant veure acabats
els projectes de la depuradora de
les aigües residuals, però segons
informes de bona tinta, no creim
que ho vegem fins d'aquí un
parell d'anys, ja que s'està en
estudi un nou projecte per a fer

una gran depuradora comarcal a
Ca'n Picafort, a on hi aniran a
parar les aigües de Búger, campa-
net, Llubí, Muro i Santa Mar-
galida.

Ara bé, això no està previst
fins devers d'aquí 10 anys.

M. PERICAS